

Minnesanteckningar vid fråge- och diskussionsstund om hörselpolitiska frågor med representanter för politiska partier, verksamma inom Västra Götalandsregionen den 29 november i Regionens Hus, Vänersborg.

Till diskussionen inbjöd Eivor Johansson, HRF Distrikt Västra Götaland och Agne Fröjd, HRF Distrikt Skaraborg.

Medverkande: Stig-Olov Tingbratt, Centerpartiet. Monica Selin, Kristdemokraterna. Ulrik Hammar, Liberalerna. Anders G Högmark, Moderata Samlingspartiet. Tony Johansson, Miljöpartiet. Lena Hult, Socialdemokraterna. Eva Olofsson, Vänsterpartiet.

Moderator; Lars-Åke Carlsson, ledamot i Kommittén för Mänskliga Rättigheter.

Detta tillfälle var också öppet för allmänheten och ett 30-tal personer hade hörsammat inbjudan. Alla hade möjlighet att ställa frågor till politikerna. Skriv- och teckenspråkstolkare fanns på plats.

Agne Fröjd inledde med att redogöra för syftet med kvällens diskussion, nämligen att lyfta fram hörselskadades behov och önskemål samt påminde om att de som har ordet talar tydligt och långsamt.

Eivor Johansson introducerade med att presentera statistik från SCB och Hörselskadades Riksförbund där det bl.a. framgick att 18,5 % av den svenska befolkningen, eller 1,5 miljoner människor är hörselskadade. Antalet ökar och därmed också behovet av hörhjälpmedel. Under 2016 gjordes ca 100 000 utprovningar av hörapparater i landet och av dessa fick 80 % två hörapparater.

Hon påpekade också att hörselvården är ojämlig i landet, det är olika regler, praxis och avgifter i olika landsting/regioner. Hörselskadades Riksförbund arbetar för nationella riktlinjer.

Kvällens moderator Lars-Åke Carlsson introducerade debatten med att återigen uppmana deltagarna att tala tydligt och inte längre än reglerna tillåter.

Debatten inleddes med en presentationsrunda av kvällens medverkande politiker.

Eivor Johansson presenterade Hörselvården i Västra Götalandsregionen med statistik som berättar att inom området finns ca. 300 000 personer med nedsatt hörsel, ca. 330 000 personer har tinnitus och 4 av 10 nyanlända har en hörselnedsättning.

I regionen är tillgången till hörselimplantat låg och behöver öka för att nå riksnittet och det behov som finns. 21 000 personer (hela landet) uppfyller kraven för att få hörselimplantat.

- **Hur blir hörselvården och tillgång på hjälpmedel framöver i Västra Götaland?**

Vi behöver anslå mer pengar och skärpa riktlinjerna. Vill centralisera vården inom regionen (S). Översyn behövs (Mp). Svårt att rekrytera personal, ex-vis audionomer (L). Utbildning av personal samt arbetsvillkor och löner behöver förbättras. I och med att behovet ökar måste också tilldelning av resurser öka (V). Bästa möjliga teknik är viktig. Fördela resurserna bättre inom Regionen (M)

Ny teknik med appar viktig, liksom valfrihet och jämlikhet (Kd). Satsa mer på tinnitus och samtalsgrupper (S).

- **Blir det någon ökning av antalet implantat (CI) operationer?**

Det behövs mer pengar för att CI-operationerna skall täcka behovet (S). Det ligger en motion om ökning av CI-operationer och det finns ett stort behov (Kd). Bättring på gång (V). På en fråga från publiken om byte av processorer inom rimlig tid svarar (Kd): den frågan finns med i den nämnda motionen.

- **Hur blir tillgången till tolkar för oss?**

Agne Fröjd informerade att Regionen hade 12 233 tolkuppdrag under 2016 och att Tolkverksamheten klarar av 95 % av sina uppdrag.

Vi måste satsa på att göra tolkjobbet attraktivare (Mp). Svårt att rekrytera tolkar, brist på dem (M). Problemet är dåliga arbetsvillkor; löner, tider etc. (V). Utbilda fler satsa mer pengar (S).

- **Kommer ni att verka för att vi får fungerande teleslingor i offentliga lokaler?**

I Regionens tillgänglighetsdatabas finns en förteckning över de teleslingor som finns i de lokaler som Regionen ansvarar för. Det påpekades att de som har behov av teleslinga kan anmäla brister där (C). Det påpekades också att med respekt för hörselskadade är det självklart att befintliga teleslingor verkligen fungerar (Kd). De krav som Boverket ställer på offentliga lokaler ang. tillgänglighet borde skärpas (S). Fasta teleslingor är att föredra framför mobila (S). HRF bör också ta ett eget ansvar för att påverka tillgängligheten (M).

Eivor Johansson informerade om HRF:s satsning på att kontrollera befintliga teleslingor i offentliga lokaler, den s.k. slingkollen, som startar med utbildning och pågår under 2018.

- **Hur kan ni hjälpa yrkesverksamma hörselskadade personer?**

Agnes Fröjds inledning handlade om att arbetsplatsen måste ha en bra ljudmiljö, bra hörhjälpmedel och förstående arbetsledning och -kamrater.

Vi måste se lokalfrågan som en helhet (Mp), vi måste lära oss mer om hur det är att vara hörselskadad (M), bemötandet viktigt, Regionens PILA-projekt medverkar till att få funktionsnedsatta i arbete (C), förenkla för funktionsnedsatta att komma i arbete (V) och vikten av utbildning, information och möblering (S).

- **Vad kan ni göra för att äldre personer med nedsatt hörsel inte isoleras?**

Eivor Johansson talade först om problematiken med äldre och den isolering som ofta följer av en hörselnedsättning; den påverkar kognitionen och minnet och påskyndar demensutvecklingen. Hörapparaterna är svåra att hantera, vilket gör att det är viktigt att det finns hörselinstruktörer som kan hjälpa både personal och boende tillrätta.

HRF-föreningarna med sin verksamhet viktiga för att bryta isoleringen. Politiken ser till att föreningarna har ekonomiska förutsättningar att bedriva denna verksamhet (C). Utbildning av personal vid äldreboende viktig, likaså hörselinstruktörer (V).

Föreningslivet viktigt och en folkhälsofråga, en gemensam angelägenhet kommun/region (Kd). Folkhälsan viktig, via seniorhälsan kan den med hörselnedsättning genomgå hörseltest (S).

Fråga från publiken: Kan regionen styra och hjälpa till så att kommunerna för möjlighet att anställa hörselinstruktörer?

Absolut! (L), det finns flera goda skäl till att anställa hörselinstruktörer, både sociala och ekonomiska (M).

- **Vilka förutsättningar vill ni ge hörselskadade barn?**

Agne Fröjd inledde med att påpeka att situationen är ojämn över landet och framhöll att man behöver satsa mer på stöd till skoleleverna i våra kommuner. Viktigt med bra specialskolor, utrustade med de hjälpmedel som behövs. Goda exempel är de hörselklasser som fortfarande finns kvar.

Eivor Johansson redogjorde för HRF:s krav att stat och region tar ett större ansvar för de hörselskadade barnen i skolan.

Viktigt med tidig behandling och vård (S). Tar med frågan till skolministern (Mp).

Skolan bör förstärkas (L) Viktigt att uppmärksamma de hörselskadade barnen tidigt. Internatundervisning hade sina problem (V). Enig med V om att vi ska ge de hörselskadade barnen de bästa förutsättningarna för att öka deras möjligheter till kunskapsinhämtning(M).

Fråga från panelen: Vad säger HRF om integrerad undervisning/specialskolor? Eivor Johansson svarade att HRF arbetar för att Regionerna skall stötta kommunerna med specialkompetens och annat stöd.

- **Kommer ni att arbeta med att förbättra ljudmiljön och då främst att förbättra den undermåliga ljudmiljön i många av våra skolor, genom att ta upp frågan på kommunal nivå?**

Här gäller att den höga ljudnivån påverkar vår hörsel och behovet av hörhjälpmedel ökar. Kanske bättre ordning i klassen? (M). Det är bullrigt i skolan men ännu värre i förskolan. En fråga som handlar om trygghet och ro. TV-program där tal dränks i musik och bakgrundsljud är ett problem för hörselskadade. (L).

Eivor Johansson berättade att HRF satsar på fler textade program (TV och webben), likaså att ta bort störande bakgrundsljud.

Därmed avslutades kvällens diskussion och debatt kring hörselfrågor med att samtliga medverkande politiker sammanfattade sina intryck. Alla tackade för den kunskap de tillägnat sig under kvällen och konstaterade att med den kunskapen i bagaget ökat förståelsen för de hörselskadades behov.

Eivor Johansson och Agne Fröjd tackade de medverkande politikerna, moderatören Lars-Åke Carlsson, skrivtolkarna samt publiken för en intressant och givande stund.

Vänersborg 2017-11-29

Vid pennan

Ingrid Nordquist